

Rapport 5 van commissie 3 inzake het rapport deputaten eredienst - § 1-3 (9.24)

5 Ons rapport strekt niet verder dan de eerste drie paragrafen en § 5.2 van het rapport deputaten eredienst, aangezien de rest van het rapport te maken heeft met de ambten. Dat onderwerp komt in allerlei rapporten aan de orde en het lijkt goed om dat in samenhang met elkaar te behandelen.

10 Het viel onze commissie op dat op de website van onze kerken de formulieren van enigheid in de klassieke bewoording niet gevonden wordt. Deputaten zullen het Kerkelijk Bureau verzoeken ze er een plek te geven.

De commissie betreurt met deputaten de lage respons van de kerkenraden in het onderzoek naar de zingbaarheid van de psalmen. De vraag komt dan op: gaat het onderwerp je echt aan het hart?!

15 Wij zijn van oordeel dat het belangrijk is dat psalmen in hoofd en hart van jongere generaties komen. We moeten het goud van de psalmen laten schitteren, zodat ze een plek in het hart van jongeren krijgen. Als er, om zo te zeggen, een bepaalde hoofdmoot is die regelmatig terugkeert dan wordt er een 'fonds' opgebouwd dat voor hun hele leven van belang kan zijn. Vanuit de gehouden enquête is er een duidelijk signaal dat de
20 begrijpelijkheid een aangelegen punt is. Vooral de jongere generatie heeft problemen met de taalkundige verstaanbaarheid én de 'culturele afstand' van de meest gebruikte berijmingen (1773 en 1968). Uw commissie onderkent dat het begrijpen van de psalmen ook een geestelijke dimensie bevat. Door het werk van Gods Geest leren ook jongeren de psalmen geestelijk verstaan. Echter het gebrek aan verstaanbaarheid blijkt reëel te zijn. Het
25 positieve signaal dat jongeren geven is: ze willen de psalmen begrijpen. Meer nog: ze willen ze met hun hart mee kunnen zingen. En de muzikale stijl, zo blijkt uit de enquête, vinden jongeren minstens zo belangrijk.

30 Onze kerken zijn op het punt van wat er gezongen wordt heel verscheiden, maar allemaal hebben we de taak en de mogelijkheden om de brug naar jongeren te slaan. Het lijkt uw commissie goed om maatwerk te verrichten. Grofweg herkennen we drie groepen:

1. kerken die uitsluitend zingen uit de berijming van 1773 (en nog wat 'Enige gezangen');
- 35 2. kerken die zingen uit een breed scala van psalmen, gezangen en liederen met gevarieerde muziekstijlen;
3. kerken daar tussenin die (hoofdzakelijk) uit de berijming van 1773 zingen en voor wie de (gedeeltelijke) stap naar de berijming van 1968 en/of De Nieuwe Psalmberijming en/of andere psalmberijmingen (incl. een andere muziekstijl) niet te groot is.

40 *Groep 1*

Op reformatorische scholen worden de psalmen in de berijming van 1773 geleerd. Het gros van de leerlingen zingt diezelfde berijming in hun kerken. De gehechtheid aan deze berijming is groot. Het is bekend dat ds. Meeuwse (Geref. gem.) al jaren geleden een berijming van de Psalmen heeft gemaakt. Hij wilde dicht bij de Bijbeltekst blijven en
45 onderkende dat er bepaalde bezwaren zijn tegen de berijming van 1773. Ds. Meeuwse wilde geen geliefde psalmen wegnemen, maar kon niet met alles in de berijming van 1773 gelukkig zijn. Toch kreeg deze berijming geen ingang.

Als we nu ook constateren dat vooral de jongere generatie (in onderscheid tot de generaties daarboven) niet zomaar meegenomen kunnen worden met het zingen van de psalmen die
50 voor zovelen zo geliefd en vertrouwd zijn, dan is het wijs om daar wat mee te doen. Zou

het -zo dacht uw commissie - niet wat zijn om in gesprek te gaan met kerken in de gereformeerde gezindte waarmee samen de reformatorische scholen gedragen worden om in een gezamenlijke bezinning te kijken of er een mogelijkheid is om toe te werken naar een psalmbundel, of een psalter, met meerdere berijmingen naast elkaar (zoals in de FRC en de NRC in Canada en Noord Amerika), die bijvoorbeeld samengesteld is uit diverse berijmingen en die gedragen wordt door (een groot deel van) de achterban van de reformatorische scholen?

Als wij hier achter staan, dan is het de vraag hoe dat op te pakken. Wij schatten in dat het de grootste kans van slagen heeft als het opgepakt wordt door broeders uit onze kerken die goede affiniteit hebben met de kerken die de reformatorische scholen dragen. Normaal gesproken zou er een taak kunnen liggen bij deputaten eredienst, maar we zijn bang dat dat een te grote stap is in deze tere materie. Wij stellen wel voor om die broeders onder te brengen in een commissie onder de paraplu van deputaten eredienst.

Groep 2

Deze groep kan voor het zingen van de psalmen nog wel een steun in de rug gebruiken. Voor deze gemeenten kan het met zich meebrengen dat wat vaker voor Psalmen voor Nu of The Psalm Project wordt gekozen dan voor een 'gewoon' lied uit bijvoorbeeld het liedboek. Het mes snijdt daarbij aan twee kanten: die muziek is veel eigentijdsder dan een klassiek gezang én je zingt daardoor toch weer (wat meer) psalmteksten. En als De Nieuwe Psalmberijming binnen deze groep nog niet (goed) bekend is, dan is het goed om hen hierop te attenderen.

Groep 3

Ook hier geldt hetzelfde: we willen de psalmen blijven zingen, maar als het stukt bij jongere generaties, dan moeten we verantwoordelijkheid nemen. Als verbondsgemeente heb je de verantwoordelijkheid om aan alle geledingen van de gemeente te denken. Het rapport van deputaten eredienst geeft een goed beeld van de deugdelijkheid, voor- en nadelen van de verschillende psalmberijmingen. Maar wij kunnen ons voorstellen dat het voor veel kerken nog best lastig is om tot goede keuzes te komen. Wij zien hier een taak voor deputaten eredienst. Bijvoorbeeld (in de lijn van ds. Meeuwse) zou er gekeken kunnen worden naar verzen uit de berijming van 1773 die je vandaag de dag echt niet meer (zomaar) kunt laten zingen. Als voor die psalmen alternatieven worden aangedragen uit andere psalmberijmingen, dan zorgen wij ervoor dat alle psalmen voluit gezongen kunnen worden door jong en oud - vertrouwd, verantwoord en begrijpelijk. Wat hier gezegd wordt over de berijming van 1773 geldt net zo goed voor de andere psalmberijmingen. Het zou voor de kerken fijn zijn als zij zo deskundige steun ontvangen en het kan ook helpen om het gesprek in gemeenten op gang te brengen rond het zingen van de psalmen. En van dit werk van deputaten kan dan ook eventueel gebruik gemaakt worden bij de groepen 1 en 2.

Uw commissie stelt voor de volgende besluiten te nemen:

1. de handelingen van deputaten goed te keuren;
2. deputaten op te dragen om het landelijk kerkelijk bureau te verzoeken de Drie Formulieren van Enigheid in de klassieke bewoordingen toe te voegen aan de website van onze kerken;
3. de kerken te stimuleren om de psalmen de plaats in de eredienst te (blijven) geven zoals verwoord in art. 69 van de kerkorde en jongeren met de psalmen vertrouwd te

maken en het belang voor ogen te houden om een fonds van psalmen op te bouwen zoals hierboven is weergegeven;

4. deputaten eredienst op te dragen om de kerken van dienst te zijn die de stap willen maken naar meer zingen uit andere psalmberijmingen, in de lijn van hun rapport;
- 5 5. een subcommissie in te stellen van deputaten eredienst om te verkennen of er in de gereformeerde gezindte gekomen kan worden tot een breed gedragen gezamenlijk initiatief voor een verantwoorde psalmbundel, die samengesteld is uit psalmen die dicht bij de Bijbeltekst staan en die ook goed toegankelijk is voor de jongere generaties;
- 10 6. opnieuw deputaten te benoemen.

P.J. den Hertog, rapporteur